Аймгийг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн биелэлт

/2023 оны эхний хагас жил/

2023.05.18

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)	Хүрсэн түвшин, үр дүн	Хэрэгжил-тийн хувь
НЭГ. ҮНДЭСНИЙ НЭГДМЭЛ ҮНЭТ ЗҮЙЛ										
1	1.2. Монгол хэл, бичгийг нийтийн болон албан хэргийн түвшинд зөв хэрэглэж хэвшинэ.	1.2.1. Ерөнхий боловсролын сургуулиудын сурагчид болон төрийн байгууллагуудын албан хаагчдын Монгол хэл, бичгийн чадварыг дээшлүүлж, уламжлалт Монгол бичгийг албан хэргийн түвшинд ашиглаж эхэлнэ.	2021 - 2025	4.0 сая	Төрийн байгууллага, албан хаагчдад чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо Нийт төрийн албан хаагчдыг сургалтад хамруулсан байдал, ТЗ-ны албан хаагчдын хамрагдалтын хувь Иргэд, сурагч, албан хаагчдад чиглэсэн арга хэмжээний тоо Арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо	Төрийн байгууллага, албан хаагчдад чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо-0 Нийт төрийн албан хаагчдыг сургалтад хамруулсан байдал, ТЗ-ны албан хаагчдын хамрагдалтын хувь-0 Иргэд, сурагч, албан хаагчдад чиглэсэн арга хэмжээний тоо-2 Арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо-685	Төрийн байгууллага, албан хаагчдад чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо-5 Нийт төрийн албан хаагчдыг сургалтад хамруулсан байдал, ТЗ-ны албан хаагчдын хамрагдалтын хувь-50 Иргэд, сурагч, албан хаагчдад чиглэсэн арга хэмжээний тоо-3 Арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо-850	5.5 сая	Байгууллагын хэмжээнд албан хаагчийн монгол бичгийн чадварыг сайжруулах зорилгоор монгол бичгийн анхан шатны мэдлэг олгох сургалтыг 10 удаа зохион байгуулан сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын 30% анхан шатны шалгалтад тэнцсэн. Албан хэрэг хөтлөлтийг хос бичгээр явуулах зорилтын хүрээнд албан бланк захиалан 4 сараас эхлэн 377 албан тоот, захирамж, тушаалыг хос бичгээр гаргаж явуулсан байна.Сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй ерөнхий боловсролын 3 сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын 4 цэцэрлэг, өрхийн эрүүл мэндийн төв зэрэг нь хаягаа монгол бичгээр байршуулсан. **Хүрсэн түвшин:** **Анхан шатны түвшний мэдлэгтэй ТАХ-ийн эзлэх хувь – 30** **Зохион байгуулсан сургалтын тоо 10** **Хамрагдсан албан хаагчдын тоо 251-100%** **Албан хэрэг хөтлөлтийг хос бичгээр явуулж байна.**	80
	Хэсгийн дундаж үнэлгээ									**80**
ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ										

2	2.1. Боловсролын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг тэгш хангана.	2.1.1. Яслид 1-2 насны хүүхдийг, сургуулийн өмнөх боловсролд 3-5 насны хүүхдийг хамруулан, 5 настай хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд бүрэн хамруулж, сургуульд суралцах бэлтгэлийг хангана.	2021 - 2025	50.0	Хүүхэд харах үйлчилгээний тоо Яслийн бүлгийн тоо Яслийн бүлэгт хамрагдах хүүхдийн тоо 3-5 насны хүүхдийн хамрагдалтын хувь 5 настай хүүхдийн сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалтын хувь Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт	Хүүхэд харах үйлчилгээний тоо-1 Яслийн бүлгийн тоо-0 Яслийн бүлэгт хамрагдах хүүхдийн тоо-5 3-5 насны хүүхдийн хамрагдалтын хувь-91 5 настай хүүхдийн сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалтын хувь-97.1 Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт-91	Хүүхэд харах үйлчилгээний тоо-1 Яслийн бүлгийн тоо-0 Яслийн бүлэгт хамрагдах хүүхдийн тоо-15 3-5 насны хүүхдийн хамрагдалтын хувь-98 5 настай хүүхдийн сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалтын хувь-97.7 Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт-92.4		Сумын хэмжээнд хүүхэд харах үйлчилгээний зөвшөөрөлтэй Билгүүн хүүхэд харах үйлчилгээг иргэн Г.Насантогтох явуулж байгаа бөгөөд тогтоосон стандартын дагуу 5 хүүхдийг хамруулж байна. Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт 2022-2023 оны хичээлийн жилд 90, бага боловсролын хамран сургалт 100%, суурь боловсролын хамран сургалт 100% байна. Сургуулийн насны хүүхдийн сургууль завсардалтгүй ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Хүүхэд харах үйлчилгээний тоо-1** **Хамрагдсан хүүхэд-5** **3-5 насны хүүхдийн хамрагдалтын хувь-100** **Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт-100**	100
3		2.1.5. Суралцагчдад ээлтэй сургалтын орчныг бүрдүүлж, хүртээмжийг нэмэгдүүлэн, тусгай хэрэгцээт хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт сурах, хөгжихөд дэмжиж, боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамруулна.	2021 - 2025	1660.7	Шинээр ашиглалтад орох сургуулийн тоо Шинээр ашиглалтад орох цэцэрлэгийн тоо Засварлах сургууль, цэцэрлэгийн тоо Тоног төхөөрөмжөөр хангасан сургууль, цэцэрлэгийн тоо ЕБС-ийн бүлэг дүүргэлт Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин Цэцэрлэгийн бүлгийн багшид	Шинээр ашиглалтад орох сургуулийн тоо-0 Шинээр ашиглалтад орох цэцэрлэгийн тоо-0 Засварлах сургууль, цэцэрлэгийн тоо-1 Тоног төхөөрөмжөөр хангасан сургууль, цэцэрлэгийн тоо-5 ЕБС-ийн бүлэг дүүргэлт-31 Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин-98.1 Цэцэрлэгийн бүлгийн багшид	Шинээр ашиглалтад орох сургуулийн тоо-1 Шинээр ашиглалтад орох цэцэрлэгийн тоо-1 Засварлах сургууль, цэцэрлэгийн шаардлагатай зураг төсвийг хийлгэнэ. Тоног төхөөрөмжөөр хангасан сургууль, цэцэрлэгийн тоо-7 ЕБС-ийн бүлэг дүүргэлт-31-ээс ихгүй Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин-98.5 Цэцэрлэгийн бүлгийн багшид	994.8	2022 оны 12 сард шинээр 2 дугаар сургуулийн барилга ашиглалтад орж нээлтээ хийсэн. Ерөнхий боловсролын 2-р сургуульд 4 нэр төрлийн спорт заалны тоног төхөөрөмж болон сумын харьяа 3 сургуульд мэдээлэл зүйн кабинетын 18 сандал 96 сандал хүлээлгэн өгсөн. **Хүрсэн түвшин: Шинээр ашиглалтад орсон сургуулийн тоо-1** **Тоног төхөөрөмжөөр хангасан сургууль, цэцэрлэгийн тоо- 4**	70

					ногдох хүүхдийн тоо	ногдох хүүхдийн тоо-33	ногдох хүүхдийн тоо-31-аас ихгүй.			
4		2.1.7. Ерөнхий боловсролын сургуулийн бүх сурагчийг “Үдийн хоол” хөтөлбөрт хамрагдаж, сургууль бүр стандартын шаардлага хангасан хоол үйлдвэрлэлийн байр, тоног төхөөрөмж, хүний нөөцтэй болно.	2021 - 2025	57.9	“Үдийн хоол” хөтөлбөрийг бага ангид хэрэгжүүлнэ. Төхөөрөмжөөр хангасан сургуулийн тоо Бэлтгэгдсэн мэргэжилтний тоо	Үдийн цай хөтөлбөрийг АНБ-тай гэрээгээр гүйцэтгүүлсэн Төхөөрөмжөөр хангасан сургуулийн тоо- Бэлтгэгдсэн мэргэжилтний тоо-	“Үдийн хоол” хөтөлбөрийг бага ангид хэрэгжүүлнэ Төхөөрөмжөөр хангасан сургуулийн тоо-1 Бэлтгэгдсэн мэргэжилтний тоо-5	57.9	Аймгийн боловсролын газрын даргын удирдамжийн дагуу сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй 3 сургуулийн үдийн цай хөтөлбөр, 4 цэцэрлэгийн хоол үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажилласан. Тухайн сургууль цэцэрлэгт мэргэжлийн бэлтгэгдсэн мэргэжилтэн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Бэлтгэгдсэн мэргэжилтний тоо-5**	100
5		2.1.8. Насан туршийн боловсролын төвийг байгуулж, үйл ажиллагааг нь өргөжүүлнэ.	2021 - 2025	11.3	Насан туршийн боловсрол төвийг бүтэцийг шинэчилнэ. Шаардлагатай төсөвийг батлуулна.	Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийг түшиглэсэн үйл ажиллагаа явуулсан. Шаардлагатай төсөвийг батлуулна.	Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийг түшиглэсэн үйл ажиллагааг 100 хувь явуулсан. Шаардлагатай төсөвийг батлуулсан	0	Насан туршийн боловсролын төв нь аймгаас санхүүжилт авч үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд үйл ажиллагаа явуулах өөрийн анги танхимтай болсон. Насан туршийн боловсролын төвд эхний хагас жилийн байдлаар 18 хүнийг хамруулаад байна. **Хүрсэн түвшин: Үйл ажиллагаа явуулж байгаа -1**	100
6	2.2. Хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, эмнэлгийн мэргэжилтний хангалтыг сайжруулж,	2.2.1. Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг байгуулж, халдварт болон халдварт бус өвчнийг илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.	2021 - 2025	14.0	Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг байгуулах Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь Вируст гепатитын өвчлөл Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь Сүрьеэ	Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг байгуулах- Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь-74.6 Вируст гепатитын өвчлөл-0.0 Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь-33.0 Сүрьеэ	ЭМДТ байгуулсан байна. Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь-76.7 Вируст гепатитын өвчлөл-0.0 Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь-34.5 Сүрьеэ өвчлөлийн түвшин-8.4 ихгүй	6.4	Хавдрын эсрэг арга хэмжээний хүрээнд түргэвчилсэн шинжилгээгээр өтгөнд ходоодны шарх шархлаа, бүдүүн нарийн гэдэсний шарх шархлаа, элэгний хавдар, түрүү булчирхайн хавдар гэх мэт 4 төрлийн шинжилгээг түргэвчилсэн тестийг 410 хүнээс авч, хөхний хорт хавдрын эрт илүүлэг үзлэг шинжилгээнд 30-60 насны 2535 эмэгтэйчүүд хамрагдахаас 1213 эмэгтэй хамрагдаж 47.8 хувьтай, умайн хүзүүний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 883	87

	чадавхыг дээшлүүлнэ.				өвчлөлийн түвшин Тэмбүү өвчний түвшин	өвчлөлийн түвшин-8.9 Тэмбүү өвчний түвшин-16.0	Тэмбүү өвчний түвшин-16.0 ихгүй		эмэгтэй хамрагдахаас 98 эмэгтэй хамрагдаж 11.1 хувьтай 0-17 насны эрт илрүүлгийн үзлэгт 2022.05.01-2023.05.01 байдлаар 4267 хүүхдийг үзлэгт хамруулсан бөгөөд 80,8% тай байна. Сүрьеэ өвчний илрүүлэгт хамруулахаар 2028 иргэдийн судалгааг гаргаж зорилтод бүлгийн 45 жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг шинжилгээнд хамруулсан. нийт 8 сүрьеэгийн тохиолдол илэрсэнийг өрхийн эмнэлэгийн хяналтад эм уулгаж эмчилгээ хийж байна. Мөн 172 жирэмсэн эмэгтэйг тэмбүүгийн түргэвчилсэн шинжилгээнд хамруулж, 12 сорил эерэг гарсан эмэгтэйчүүдийг Нэгдсэн эмнэлгийн халдварт өвчин судлалын тасагтай хамтран эмчлэн эрүүлжүүлж ажилласан. 2023 эхний 5 сарын байдлаар тэмбүү өвчний 13 тохиолдол бүртгэгдэн өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9 тохиолдлоор өсч 10000 хүн амд 9.1 буюу улс, аймгийн дунджаас дээгүүр үзүүлэлттэй байна. **Хүрсэн түвшин: Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь-29,4** **Вируст гепатитын өвчлөл-0.0** **Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь-80.8** **Сүрьеэ өвчлөлийн түвшин-8.4** **Тэмбүү өвчний түвшин- 9.1**	
7		2.2.2. Хүн амын эрүүл мэндийн мэдлэг боловсролыг дээшлүүлж, иргэдийн урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо шинжилгээнд хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, нас	2021 - 2025	26.0	Хүн амын дундаж наслалт Мэдээлэл хүртсэн иргэдийн тоо Эрт илрүүлэг үзлэгийн дундаж Артерийн даралт ихсэн өвчний эрт илрүүлэг Чихрийн шижин өвчний үеийн	Хүн амын дундаж наслалт-73.6 Мэдээлэл хүртсэн иргэдийн тоо-5400 Эрт илрүүлэг үзлэгийн дундаж-80.2 Артерийн даралт ихсэн өвчний эрт илрүүлэг-100 Чихрийн шижин өвчний үеийн эрт	Хүн амын дундаж наслалт-73.6 Мэдээлэл хүртсэн иргэдийн тоо-10000 /давхардсан тоогоор/ Эрт илрүүлэг үзлэгийн дундаж-87.0 Артерийн даралт ихсэн өвчний эрт илрүүлэг-100 Чихрийн шижин өвчний үеийн эрт	24.4	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн дундаж эхний 4 сард 34.5 хувьтай байна. • Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэгт 18-с дээш насны 7896 иргэн хамрагдахаас 2497 иргэн хамрагдаж 31.2 хувьтай, • Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт 35-с дээш насны 4729 иргэн хамрагдахаас 2267 иргэн хамрагдаж 47.9 хувьтай, • Хөхний хорт хавдрын эрт илүүлэг үзлэг шинжилгээнд 30-60 насны 2535	70

9		бааралтын түвшинг бууруулна.			эрт илрүүлгийн хамралт Зүрх судасны өвчлөлөөс шалтгаалсан нас баралтын түвшин Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтын түвшин	илрүүлгийн хамралт-100 Зүрх судасны өвчлөлөөс шалтгаалсан нас баралтын түвшин-12.0 Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтын түвшин-13.2	илрүүлгийн хамралт-100 Зүрх судасны өвчлөлөөс шалтгаалсан нас баралтын түвшин-11.8 Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтын түвшин-12.7		эмэгтэйчүүд хамрагдахаас 1213 эмэгтэй хамрагдаж 47.8 хувьтай, • Умайн хүзүүний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 883 эмэгтэй хамрагдахаас 98 эмэгтэй хамрагдаж 11.1 хувьтай **Хүрсэн түвшин:** **Мэдээлэл хүртсэн иргэдийн тоо-6485** **Эрт илрүүлэг үзлэгийн дундаж-80.8** **Артерийн даралт ихсэн өвчний эрт илрүүлэг-31.2** **Чихрийн шижин өвчний үеийн эрт илрүүлгийн хамралт- 47.9**	
8		2.2.3. Оношилгоо, эмчилгээний уламжлалт болон орчин үеийн анагаах ухааны дэвшилтэт технологийг нутагшуулна.	2021 - 2025	-	Шинээр нэвтрүүлсэн тусламж үйлчилгээний тоо	Шинээр нэвтрүүлсэн тусламж үйлчилгээний тоо-1	Шинээр нэвтрүүлсэн тусламж үйлчилгээний тоо-1	3 сая	Уламжлалтын тасгийг стандартын дагуу зохион байгуулж өрөө тасалгаа болон зориулалтын барианы ортой болж шинээр монгол төөнө эмчилгээ болон монгол эмийн тан, үрлэн эмүүдийг шинээр тусламж үйлчилгээний төрөл нэмсэн. Мөн сэргээн засах тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлж “3 үйлдэлт Меридиан сувгийн барианы аппарат”-тай болсон. Эхний хагас жилийн байдлаар 1740 удаа үйлчлүүлэгч үзүүлэн ажилласан байна. Нэмэлтээр лаборатори нь түргэвчилсэн шинжилгээгээр өтгөнд ходоодны шарх шархлаа, бүдүүн нарийн гэдэсний шарх шархлаа, Элэгний хавдар, Түрүү булчирхайн хавдар гэх мэт 4 төрлийн шинжилгээг хийн үйлчилж байна. **Хүрсэн түвшин: Шинээр нэвтрүүлсэн тусламж үйлчилгээний тоо-2**	100
9		2.2.7. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалт, ур чадвар, нийгмийн	2021 - 2025	15	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь Хүний нөөцийн хангалтын хувь Ур чадвараа	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь-94.1 Хүний нөөцийн хангалтын хувь-87.8 Ур чадвараа	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь-100 Хүний нөөцийн хангалтын хувь-88.0 Ур чадвараа	11.5	Энхтүсдэм өрхийн эрүүл мэндийн төв нь 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 25 албан хаагчтай үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд үүний 17 албан хаагч нь Улаанбаатар хот болон бусад орон нутгаас шилжин ирж суурьшин ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар өөрийн албаны орон сууцанд 2 их эмч, 1 тусгай	

		хамгааллыг сайжруулна.			сайжруулсан эмчийн тоо	сайжруулсан эмчийн тоо-8	сайжруулсан эмчийн тоо-10		мэргэжилтэнг, аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн ажилчдын байранд 1 их эмчийг амьдрах орон сууцаар хангаж, амьдрах нөхцөлийг сайжруулахаар нийт 4,500,000.0 төгрөгний засвар болон тохижилт хийж өгөн нийгмийн баталгааг нь сайжруулан ажиллаж байна. Байгууллагын удирдлага нь ажиллан суралцах арга хэмжээнд хамрагдан АШУҮИС-д эмнэлгийн удирдлагаар, нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтанг МӨАУМХ-оос зохион байгуулж байгаа нийгмийн эрүүл мэндийн ажилчдыг чадавхжуулах сургалтад өөрийн болон төрийн сангийн зардалаар 5 эмнэлэнийн мэргэжилтэнг сургаж байна. **Хүрсэн түвшин: Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь- 84** **Хүний нөөцийн хангалтын хувь-90** **Ур чадвараа сайжруулсан эмчийн тоо-5**	78
10		2.2.8. Эмнэлгийн хагас бие даасан байдлыг хангах бэлтгэл ажлыг бүрэн хийнэ.	2021 - 2025	-	Сургалтын тоо Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо	Сургалтын тоо- Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо-	Сургалтын тоо-1 Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо-65	-	Сумын ӨЭМТ-ийн 25 эмч, ажилчдын 23 нь “Нийгмийн даатгал”, “Авлига хээл хахууль”, “Цахим гарын үсэг аюулгүй байдал”, “КОВИД-19-ын цар тахалтай тэмцэх” нь сэдэвт 4 удаагийн дотоодын сургалт, байгууллагын удирдлага нь ажиллан суралцах арга хэмжээнд хамрагдан АШУҮИС-д эмнэлгийн удирдлагаар, нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтанг МӨАУМХ-оос зохион байгуулж байгаа нийгмийн эрүүл мэндийн ажилчдыг чадавхжуулах сургалтад тус тус хамрагдсан. **Хүрсэн түвшин: Сургалтын тоо-6** **Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо-94 /давхардсан тоогоор/**	100
11	2.4. Шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг орон нутагт	2.4.2. Судалгаа, шинжилгээний байгууллага, их дээд сургуулиудтай хамтран орон нутгийн түвшинд	2021 - 2025	-	Судалгааны ажлын тоо	Судалгааны ажлын тоо-1	Судалгааны ажлын тоо-1	-	Цөлжилтөөс хамгаалах ганд тэсвэртэй модлог ургамал тарималжуулж турших зорилгоор олон хувилбарт туршилт судалгааны ажлуудыг 2019 оноос явуулж байна. Туршилтын 1-р талбайд 11 эгнээнд 550, салхинаас хамгаалах ойн зурвас 100, нийт 650 жигд, хармаг, монгол азар, сухай,	85,6

	нэвтрүүлж хэрэгжүүлнэ	судалгаа, шинжилгээний ажлуудыг хийж, инновацыг нэвтрүүлэхийг бодлогоор дэмжинэ.							заг зэрэг төрөл зүйлийн суулгац, туршилтын 2-р талбайд 600 мод сөөгийн суулгац тус тус тариалсан. 2020 онд ганд тэсвэртэй 10 төрлийн 1000 гаруй мөчир, 10 кг хонхорт харганы үр, 2000 хайлаас суулгацаар тарьсан. 2022 онд хайлаас 5000, улиас 1000, сухай мөчир 5000, төрөл бүрийн үр 20 кг тус тус тарьсан. Газар зүй -геоэкологийн хүрээлэнгээс дээрх судалгааны ажлын дүгнэлтийг 2022 онд гаргаагүй болно. **Хүрсэн түвшин: Судалгааны ажлын тоо-1**	
12	2.5. Эрүүл баталгаат орчныг бий болгоно.	2.5.2. Эрүүл мэндийн болон орчны тандалт, нөлөөллийн үнэлгээг хийж, орчны бохирдлыг үе шаттайгаар багасгаж, цэвэр, ногоон байгууламж бүхий орчныг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	10.0	Орчны шинжилгээ хийлгэх ажлын гүйцэтгэл, хувь Орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний тоо Орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний хэрэгжилт, хувь Ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээ, га Шинээр худалдан авсан тоног төхөөрөмжийн тоо	Орчны шинжилгээ хийлгэх ажлын гүйцэтгэл, хувь- Орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний тоо- Орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний хэрэгжилт, хувь- Ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээ, га-21 Шинээр худалдан авсан тоног төхөөрөмжийн тоо-	Орчны шинжилгээ хийлгэх ажлын гүйцэтгэл, хувь-100 Орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний тоо-19 Орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний хэрэгжилт, хувь-100 Ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээ, га-24.1 Шинээр худалдан авсан тоног төхөөрөмжийн тоо-2	10.0	Орчны бохирдлыг бууруулах чиглэлээр Хоггүй Сүмбэр пэйж хуудсыг ажиллуулан төрийн болон орон нутгийн өмчийн 32 байгууллагууд 14 хоног тутамд нийтийн эзэмшлийн хуваарьт талбайн цэвэрлэгээг зохион байгуулж, хийсэн ажлаа тайлагнаж ажиллаж байна. □□□□"Хүн бүр байгаль хамгаалагч" аяны хүрээнд сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 28 байгууллага, 150 гаруй иргэдийг хамруулан 2 цэцэрлэгт хүрээлэнг цэвэрлэж 36 тн хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт төвлөрүүлсэн. Нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд ойн зурваст төрийн болон орон нутгийн өмчийн 24 байгууллага 863 мод /6.8 га/нөхөн тарьж, 650 гаруй албан хаагч хамрагдаж 2600 гаруй хайлаас модыг мод /4.6 га/ үржүүлгийн газрын хуваарьт талбайд тарьж ажилласан. Төвийн 3 багийн 568 өрх 4 нэр төрлийн 1700 ширхэг модыг хашаандаа тарьж ажилласан байна. Мөн төвийн 3 багийн 19 иргэн нийтийн эзэмшлийн 2 цэцэрлэгт хүрээлэнд 2 нэр төрлийн 868 ширхэг модыг тарьсан. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр "Хог хаягдал зөөвөрлөх авто машин"-ыг Тохижилт Сүмбэр ОНӨААТҮГ-т 2023 оны 03 дугаар сарын 30-ны хүлээлгэн өгсөн	80

								Хүрсэн түвшин: **Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо 5** **Шинээр тарьсан модны тоо 12031** **Нэмэгдүүлсэн ногоон байгууламжийн хэмжээ- 4.6 га** **Шинээр худалдан авсан тоног төхөөрөмжийн тоо-1**	
13		2.5.4. Айл өрхийг цэвэр, бохир усны төвлөрсөн шугамд үе шаттайгаар холбож, сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн тоог нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	127.5	Сүмбэр сумын дан байрнуудыг цэвэр, бохир усны шугамд холбох ажлын гүйцэтгэл, хувь Гэр хорооллыг цэвэр усны шугамд холбогдох жишиг зураг боловсруулах ажлын гүйцэтгэл, хувь Шинээр цэвэр усны шугамд холбогдсон гэр хорооллын айл өрхийн тоо Шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар хангагдсан хүн амын эзлэх хувь	Сүмбэр сумын дан байрнуудыг цэвэр, бохир усны шугамд холбох ажлын гүйцэтгэл, хувь- Гэр хорооллыг цэвэр усны шугамд холбогдох жишиг зураг боловсруулах ажлын гүйцэтгэл, хувь- Шинээр цэвэр усны шугамд холбогдсон гэр хорооллын айл өрхийн тоо- Шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар хангагдсан хүн амын эзлэх хувь-48.9	Сүмбэр сумын дан байрнуудыг цэвэр, бохир усны шугамд холбох ажлын гүйцэтгэл, хувь-100 Гэр хорооллыг цэвэр усны шугамд холбогдох жишиг зураг боловсруулах ажлын гүйцэтгэл, хувь-100 Шинээр цэвэр усны шугамд холбогдсон гэр хорооллын айл өрхийн тоо-100 Шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар хангагдсан хүн амын эзлэх хувь-51.6	125.75	2023 оны Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр “Тагтын эгнээнд худаг гаргах ажил”-ын хүрээнд 550 м бүхий цэвэр усны шугам хийгдэж ухаалаг систем бүхий худаг хийхээр тендер шалгуурлалтыг зохион байгуулж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Тендер шалгуурлалтыг зохион байгуулж байна.** **Шинээр сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжтай болсон өрхийн тоо- 3** **Шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар хангагдсан хүн амын эзлэх хувь 73**	70
14	2.6. Хөдөлмөрийн зах зээлийн тэнцвэрт байдлыг хангах, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх	2.6.1. Хөдөлмөрийн болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг сайжруулна.	2021 - 2025	5.0	Зохион байгуулах сургалтын тоо Сургалтад хамрагдсан хүний тоо Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал,	Зохион байгуулах сургалтын тоо-1 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-20 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал,	Зохион байгуулах сургалтын тоо-2 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-50-аар багагүй Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн	2.15	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн аяны хүрээнд сумын ХАБЭА-зөвлөл аймгийн эрүүл мэндийн газартай хамтарч албан хаагчдад хөдөлгөөний дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр сургалт, аймгийн ХАБЭАсалбар зөвлөлөөс МАК ЦЕМЕНТ ХХК-ийн уурхайтай танилцах, сайн туршлага судлах, ХАБЭА хариуцсан	70

	бодлого барьж ажиллана.				эрүүл ахуйн хяналт шалгалтын тоо	эрүүл ахуйн хяналт шалгалтын тоо-2	хяналт шалгалтын тоо-14		ажилтнуудад мэдлэг олгох, харилцан хамтын ажиллагааг сайжруулах зорилгоор сумын салбар зөвлөлийн албан хаагчид оролцсон. **Хүрсэн түвшин: Зохион байгуулсан сургалтын тоо-2 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо -35 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хяналт шалгалтын тоо-1**	
15		2.6.2. Ажилгүйдлийг бууруулах, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2025	ХЭДСАН 159.0	Ажилгүйдлийн түвшин Ядуурлын түвшин Шинээр бий болсон байнгын ажлын байрны тоо Шинээр бий болсон түр ажлын байрны тоо	Ажилгүйдлийн түвшин-10.5 Ядуурлын түвшин-51.9 Шинээр бий болсон байнгын ажлын байрны тоо-204 Шинээр бий болсон түр ажлын байрны тоо-199	Ажилгүйдлийн түвшин-9.3 Ядуурлын түвшин-50.6 Шинээр бий болсон байнгын ажлын байрны тоо-250-аас доошгүй Шинээр бий болсон түр ажлын байрны тоо-300-аас доошгүй	158.0	Сумын хэмжээнд хөдөлмөр эрхэлдэггүй 640 иргэний судлагааг гарган хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний газарт хүргүүлсэн бөгөөд байнгын ажлын байранд 20, түр ажлын байранд 160 иргэнийг зуучилсан. Төвийн ногоон байгууламжийн арчилгааны ажлыг нэмэгдүүлэх зорилгоор ХХҮГ-тай хамтран ажилгүй 45 иргэнийг түр ажлын байраар хангаж нийтийн эзэмшлийн тохижилт, ногоон байгууламжийн арчилгааг хариуцуулан ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин: Шинээр бий болсон байнгын ажлын байрны тоо - 20 Шинээр бий болсон түр ажлын байрны тоо – 160**	70
16	2.7. Угийн бичиг хөтлөх уламжлалыг сэргээж, дэмжинэ.	2.7.1. Хүн бүр ураг удмаа мэдэж, өрх бүр угийн бичгээ хөтлөх ажлыг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2025	1.5	Сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо Угийн бичиг хөтөлсөн өрхийн тоо Нийт өрхөд эзлэх хувь	Сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо-1313 Угийн бичиг хөтөлсөн өрхийн тоо-724 Нийт өрхөд эзлэх хувь-14.5	Сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо-2000 Угийн бичиг хөтөлсөн өрхийн тоо-720 Нийт өрхөд эзлэх хувь-20.0	1.5	2022 онд сумын хэмжээнд угийн бичиг хөтөлдөг 196 өрх байсан ба оны оны эхний хагас жилийн байдлаар 316 өрх болсон байна. Сургалтыг 9 сард зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин: Хүрсэн түвшин: Хамрагдсан иргэдийн тоо – Угийн бичиг хөтөлсөн өрхийн тоо – 316 Нийт өрхөд эзлэх хувь-10%**	50
17		2.7.2. Гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн, цагаачдын бүртгэл,	2021 - 2025	-	Орон нутаг дахь гадаад иргэдийн хөдөлгөөнийг бүртгэсэн байдал, хувь	Орон нутаг дахь гадаад иргэдийн хөдөлгөөнийг бүртгэсэн байдал, хувь-100	Орон нутаг дахь гадаад иргэдийн хөдөлгөөнийг бүртгэсэн байдал, хувь-100	-	Сүмбэр сумын 1-р багт гадаадын 13, түр оршин суугч харьяалалгүй 47, 2-р багт гадаадын 7, харьяалалгүй 12 өрхийн 45, 3-р багт гадаадын 11, харьяалалгүй 20, 4-р багт гадаадын 7 иргэн, нийт гадаадын 38, түр	100

		хяналтыг сайжруулна.						оршин суугч харьяалалгүй 125 хүн бүртгэгдсэн байна. **Хүрсэн түвшин:** **Бүртгэл хийгдсэн хувь- 100**	
	Хэсгийн дундаж үнэлгээ								**83.1**
ГУРАВ. АМЬДРАЛЫН ЧАНАР БА ДУНДАЖ ДАВХАРГА									
18	3.1. Нийгмийн дэмжлэг, тусламж зайлшгүй шаардлагатай зорилтот өрх, иргэний амьжиргаанд дэмжлэг үзүүлж, нийгмийн харилцаанд идэвхитэй оролцох нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	3.1.1. Нийгмийн халамж, зорилтот бүлэгт хүрч, халамжийн үйлчилгээг ил, тод нээлттэй чирэгдэлгүй хүргэнэ.	2021 - 2025	1519.3	Халамжийн үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо Үйлчилгээтэй холбоотой гомдол санал гараагүй байна.	Халамжийн үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо-3188 -	Халамж хүртэх шаардлагатай иргэний тоогоор Гомдол гараагүй байна.	765.9	Орлого багатай өрхийн ажил эрхлээгүй насанд хүрсэн иргэний оролцоог дэмжих, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор олон нийтийг түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ буюу 2,000,000 төгрөгийн дэмжлэг үзүүлэх төсөлд сумын 6 иргэнийг хамруулсан. Мөн насан туршийн боловсролын төв нь мэргэжилгүй иргэдэд зориулсан оёдлын богино хугацааны сургалтыг зохион байгуулах бөгөөд тус сургалтыг ахмад настны зөвлөх үйлчилгээгээр зохион байгуулж 20 иргэнийг хамруулахаар төлөвлөж байна. **Хүрсэн түвшин: Халамж үйлчилгээ үзүүлсэн өрхийн тоо-45** **Гомдол гараагүй**	80
19		3.1.2. Хүн амын бүлгүүдийн ялгаатай хэрэгцээ, нийгмийн хөгжлийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн нийгмийн хамгаалал, халамжийн үйлчилгээг үзүүлнэ.	2021 - 2025	ОНТ 24,0 НХС 96,0	Халамжийн үйлчилгээ үзүүлсэн иргэдийн тоо Зарцуулсан төсөв-2252.2 сая.	Халамжийн үйлчилгээ үзүүлсэн иргэдийн тоо-3188 Зарцуулсан төсөв	Халамж хүртэх шаардлагатай иргэний тоогоор 108.0 сая	91.4	Өрхийн амжиргааны түвшин тогтоох судалгаанд 42 өрхийг хамруулан хүнсний эрхийн бичигт хамрагддаг 5 өрхийг хүнсний эрхийн бичгээс хасуулсан. **Хүрсэн түвшин: Халамжийн үйлчилгээ үзүүлсэн иргэдийн тоо-45** **Зарцуулсан төсөв-**	50
20	3.2. Өрх, гэр бүлийн худалдан авах чадварт нийцсэн	3.2.1. 540 айлын орон сууцыг ашиглалтад оруулж, орон	2021 - 2025	-	Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар	-	Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн	-	Сүмбэр сумын төрийн албан хаагчдад зориулсан 40 айлын орон сууцны барилга угсралтын ажил 50 хувьтай хийгдэж 2023	70

	өртөг бүхий сууцаар хангана.	сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ.			хангагдсан өрхийн нийт өрхөд эзлэх хувь Барилга угсралтын ажлыг эхлүүлсэн орон сууцны тоо, айл		нийт өрхөд эзлэх хувь-66.6 Барилга угсралтын ажлыг эхлүүлсэн орон сууцны тоо, айл-40		оны III улиралд байнгын ашиглалтад хүлээн авахаар төлөвлөж байна. **Хүрсэн түвшин: Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн нийт өрхөд эзлэх хувь-73.6** **Барилга угсралтын ажлыг эхлүүлсэн орон сууцны тоо, айл-50**	
21		3.2.2. Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, бетон зуурмаг, вакум цонх, бетон эдлэл зэрэг барилгын материалын үйлдвэрлэлийг бэхжүүлнэ.	2021 - 2025	-	Барилгын материалын үйлдвэр, цехийн тоо Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо Сургалтад хамрагдсан хүний тоо	Барилгын материалын үйлдвэр, цехийн тоо-3 Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо-1 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-7	Барилгын материалын үйлдвэр, цехийн тоо-4 Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо-1 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-10	-	2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар Осо констракшн” ХХК, “Илчит-Сансар” ХХК, “Эрин зууны холбоос” ХХК, “Оч хийц” ХХК, “Жавхлант Аривжих ХХК” 5 байгууллага барилгын материалын үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж байгууллагуудад 1 удаа хөдөлмөр хамгааллын чиглэлээр сургалт зохион байгуулсан. **Хүрсэн түвшин: Барилгын материалын үйлдвэр, цехийн тоо-5** **Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо - 1** **Сургалтад хамрагдсан хүний тоо – 10**	100
22	3.3. Хөдөлмөр эрхлэлт, ур чадварыг хөгжүүлэх, аж ахуй эрхлэлтийг дэмжсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.	3.3.2. Бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч, хоршоодын үйл ажиллагааг дэмжинэ.	2021 - 2025	13.5	Зээлийн бодлогоор дэмжинэ. Зохион байгуулсан сургалтын тоо Туршлага судлах арга хэмжээний тоо	-	Зээл олгогдсон байна. Зохион байгуулсан сургалтын тоо-1 Туршлага судлах арга хэмжээний тоо-2	12.0	Сумын хэмжээнд идэвхитэй үйл ажиллагаагаа явуулж буй 16 хоршооны дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж ХААХХолбоод хүргүүлсэн. ХААХХолбоотой хамтран хоршооны гишүүдийг чадавхижуулах, үйл ажиллагааг нь өргөжүүлэх, бусад аймаг сумын хоршоодын үйл ажиллагаатай танилцах туршлага солилцох, уулзалт зөвлөгөөн зохион байгуулах талаар 15 заалт бүхий ажлын төлөвлөгөөг боловсруулсан. Сүхбаатар аймагт зохион байгуулагдсан “Хоршоод мах боловсруулах үйлдвэрийн бизнес түншлэл” зөвлөгөөнд 4 хоршооны 6 гишүүн хамрагдсан. Үүний хүрээд мах худалдан борлуулах талаар Дорнод аймгийн 2	70

								хоршоотой хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан. **Хүрсэн түвшин:** **Зохион байгуулсан сургалтын тоо-1** **Туршлага судлах арга хэмжээний тоо-1**	
23	3.4. Биеийн тамир, спортын үйл ажиллагааны чанар, хүртээмж, үр дүнг нэмэгдүүлнэ.	3.4.1. Нийтийн биеийн тамирыг дэмжиж эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг хөгжүүлж, иргэдийн хамрагдах хувийг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	40.0	Арга хэмжээний тоо Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь Сорилд хамрагдсан иргэдийн бие бялдрын хөгжлийн суурь үзүүлэлт /насны ангиллаар/ хувь	Арга хэмжээний тоо-17 Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь-92.5 Сорилд хамрагдсан иргэдийн бие бялдрын хөгжлийн суурь үзүүлэлт /насны ангиллаар/ хувь-10.1	Арга хэмжээний тоо-8 Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь-100 Сорилд хамрагдсан иргэдийн бие бялдрын хөгжлийн суурь үзүүлэлт /насны ангиллаар/ хувь-11.7	38.8	03-64 насны иргэдийг бие бялдрын сорилд хамруулах ажлын хүрээнд 200 иргэнийг бие бялдрын сорилд хамруулсан бөгөөд 180 иргэн A, B үнэлгээг авсан. Хүүхэд залуучуудын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор сургуулийн сурагчдын дунд 2 насны ангилалаар 3×3 сагсан бөмбөгийн тэмцээнийг сумын “Хүүхдийн зөвлөл”-өөс зохион байгуулж 43 багийн 176 тамирчин хамруулсан. Мөн төрийн байгууллагуудын хоорондын уялдаа холбоог хангах зорилгоор төрийн албан хаагчдын дунд “Бид чадна” нөхөрсөг биеийн тамирын арга хэмжээг 11 байгууллагын 200 төрийн албан хаагчийг хамруулан 8 төрлөөр зохион байгуулан ажилласан. **Хүрсэн түвшин: Арга хэмжээний тоо-3 Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь-90 Сорилд хамрагдсан иргэдийн бие бялдрын хөгжлийн суурь үзүүлэлт /насны ангиллаар/ хувь – 11,8**	90
24		3.4.3. Орон нутгийн иргэдэд биеийн тамир, спортын үйлчилгээ үзүүлэх төр, хувийн хувшил, иргэний нийгмийн байгууллагын	2021 - 2025	61.2	Спортын салбар холбооны тоо Дэмжлэг үзүүлсэн холбооны тоо Дэмжлэгийн хэмжээ, сая.төг	Спортын салбар холбооны тоо-17 Дэмжлэг үзүүлсэн холбооны тоо-17 Дэмжлэгийн хэмжээ, сая.төг-28	Спортын салбар холбооны тоо-19 Дэмжлэг үзүүлсэн холбооны тоо-19 Дэмжлэгийн хэмжээ, сая.төг-45.2	61.2	Шатрын спортын мастер М.Маргад дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцоход дэмжлэг үзүүлэн 1,000,000 төгрөг, Дэлхийн морьтон төсөлд оролцох Эрхэмбатад 500,000 төгрөг, боксын холбоотой хамтран Дорнод аймагт зохион байгуулагдах олон улсын тэмцээнд оролцож буй тамирчдад 600,000 төгрөгийн дэмжлэг үзүүлэн ажиллалаа.	100

		түншлэлд суурилсан нээлттэй, уян хатан бодлогыг хэрэгжүүлж, мэргэжлийн спортыг дэмжиж ажиллана.						**Хүрсэн түвшин: Спортын салбар холбооны тоо- 3** **Дэмжлэг үзүүлсэн холбооны тоо – 3** **Спортын холбоодод үзүүлсэн дэмжлэгийн хэмжээ -2,1 сая төгрөг**	
25	3.5. Аймгийн хэмжээнд газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн салбарын бодлого, төлөвлөлт, хэрэгжилтийн үр нөлөө, хүртээмжийг дээшлүүлж, хүн амын эрүүл, аюулгүй, ая тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	3.5.1. Хаягжилтын ажлыг үргэлжлүүлэн, мэдээллийн санг хөтлөнө.	2021 - 2025	-	Хаягийн мэдээллийг засварлах сумын тоо Мэдээллийн сангийн баяжилтын гүйцэтгэлийн хувь	Хаягийн мэдээллийг засварлах сумын тоо-0 Мэдээллийн сангийн баяжилтын гүйцэтгэлийн хувь-0	Хаягийн мэдээллийг засварлах сумын тоо-1 Мэдээллийн сангийн баяжилтын гүйцэтгэлийн хувь-100	-	Хаягийн мэдээллийн цахим системд 7796 нэгж талбарын хаягийн засварлах ажлыг бүрэн хийж, мэдээллийн сангийн баяжилтийг өөрчлөлт орж байгаа бүрт баяжилтийг хийн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Хаягийн мэдээллийг засварлах сумын тоо-1** **Мэдээллийн сангийн баяжилтын гүйцэтгэлийн хувь-100**	100
26		3.5.2. Газар ашиглалт, газрын мониторингийн байнгын ажиллагаатай хяналтын систем бий болж, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2025	-	Газрын мониторингийн цахим системд программ хангамжийг хөгжүүлнэ.	Газрын мониторингийн хянан баталгааны систем нэвтэрсэн.	Хөгжүүлэлт хийгдсэн байна.	-	Газар ашиглалт, газрын мониторингийн байнгын ажиллагаатай газрын мониторингийн цахим системийг албан хэрэгцээнд бүрэн нэвтрүүлэн үйл ажиллагаандаа тогтмол ашиглаж хэвшсэн, Газрын мониторингийн цахим системийн хөгжүүлэлтийн ажил хийгдэж иргэн, хуулийн этгээд egazar.gov.mn цахим сайтаар дамжуулан мэдэгдэх хуудсаа авах болон баталгаажсан тайлан дүгнэлтээ цахимаар авах боломжийг бүрдүүлсэн.. **Хүрсэн түвшин: Программ хангамжийг хөгжүүлэлт-100%**	100
27		3.5.3. Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, үнэлгээ, төлбөр, татвар, биржийн үйл ажиллагааг сайжруулна.	2021 - 2025	-	Нэгж талбарын тоо Татварын системд илгээсэн нэхэмжлэлийн тоо	Нэгж талбарын тоо-1416 Татварын системд илгээсэн нэхэмжлэлийн тоо-2438	Нэгж талбарын тоо-1436 Татварын системд илгээсэн нэхэмжлэлийн тоо-2872	-	Газрын кадастрын мэдээллийн цахим санд газар эзэмших эрх үүссэн 1436 нэгж талбар, газар өмчлөх эрх үүссэн 2872 нэгж талбарыг татварын цахим системд илгээж,төлбөр, татварын нэхэмжлэлийг бүрэн үүсгэсэн. **Хүрсэн түвшин:** **Гүйцэтгэлийн хувь- 100**	100
Хэсгийн дундаж үнэлгээ									**86**
ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ									

28	4.1. Орон нутагт бизнесийн таатай орчныг бүрдүүлнэ.	4.1.1. Бизнес эрхлэгчдийг чадавхжуулж, инновац, дэвшилтэт технологи, тоног төхөөрөмжийг нэвтрүүлнэ.	2021 - 2025	17.0	Зохион байгуулсан зөвлөгөөний тоо Тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо	Зохион байгуулсан зөвлөгөөний тоо-0 Тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо-2	Зохион байгуулсан зөвлөгөөний тоо-1 Тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо-1	17.0	Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар, Жижиг дунд үйлдвэрийн газар, Best сургалтын төвтэй хамтран 2023 онд Жижиг, дунд үйлдвэр, хоршооны салбарын хөнгөлттэй зээл, санхүүгийн дэмжлэгт хэрхэн хамрагдах тухай сургалтыг зохион байгуулж орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч 29 иргэн, аж ахуйн нэгжийн төлөөлөл хамрагдсан. Эхний хагас жилийн байдлаар тоног төхөөрөмжийын дэмжлэг авсан үйлдвэрлэл эрхлэгч байхгүй байна. **Хүрсэн түвшин: Зохион байгуулсан зөвлөгөөний тоо-1 Тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо-**	70
29	4.2. Орон нутгийн тэргүүлэх салбарын хүнд, хөнгөн үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжинэ.	4.2.2. Мал аж ахуйн гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүний боловсруулалтыг нэмэгдүүлж, экспортыг дэмжинэ.	2021 - 2025	-	Нөлөөллийн арга хэмжээнд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн хамрагдалтын хувь Үйлдвэрлэсэн арьс, ширний тоо, ширхэг Угаасан ноосны хэмжээ, тн Ангилсан махны хэмжээ, тн Сүлжмэл бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл өссөн хувь	Нөлөөллийн арга хэмжээнд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн хамрагдалтын хувь-50 Үйлдвэрлэсэн арьс, ширний тоо, ширхэг-53500 Угаасан ноосны хэмжээ, тн-250 Ангилсан махны хэмжээ, тн-1.8 Сүлжмэл бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл өссөн хувь-6000 ширхэг	Нөлөөллийн арга хэмжээнд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн хамрагдалтын хувь-60 Угаасан ноосны хэмжээ, тн-250 Ангилсан махны хэмжээ, тн-1.8	-	Сүхбаатар аймагт зохион байгуулагдсан “Хоршоод мах боловсруулах үйлдвэрийн бизнес түншлэл” зөвлөгөөнд 4 хоршооны 6 гишүүн хамрагдсан. Үүний хүрээнд мах худалдан борлуулах талаар Дорнод аймгийн 2 хоршоотой хамтран ажиллах гэрээ байгуулж мах нядалгааны үйлдвэрийн үйл ажиллагаатай танилцсан. 5 сарын 10-ны байдлаар 2 аж ахуйн нэгж 2,1 тн ангилсан мах худалдан борлуулсан байна. **Хүрсэн түвшин: Нөлөөллийн арга хэмжээ-1 Ангилсан махны хэмжээ-2,1 тн**	70
30		4.2.3. Хөдөө аж ахуйн болон эрчимжсэн мал аж ахуйн парк байгуулах ажлыг бодлогоор дэмжиж, хөдөө	2021 - 2025	-	Гахайн өрхийн аж ахуйн тоо Шувууны өрхийн аж ахуйн тоо Үйлдвэрлэсэн нийт өндөгний тоо	Гахайн өрхийн аж ахуйн тоо-11 Шувууны өрхийн аж ахуйн тоо-8 Үйлдвэрлэсэн нийт өндөгний тоо-15000	Гахайн өрхийн аж ахуйн тоо-1 Шувууны өрхийн аж ахуйн тоо-1 Үйлдвэрлэсэн нийт өндөгний тоо-15000-аас	-	Сумын хэмжээнд 194 гахай, 160 тахиа, галуу 14, цацагт хяруул 1 нийт 369 тэжээвэр амьтан тоологдсон байна. Энэ нь өмнөх оноос гахай 41, тахиа 72 толгойгоор өссөн үзүүлэлттэй байна. Одоогийн байдлаар 1,9 тн гахайн мах үйлдвэрлэсэн нь өмнөх оны энэ үеэс 0,07 тн махаар нэмэгдсэн байна	100

		аж ахуйн салбарын хөгжлийг түргэтгэнэ.			Үйлдвэрлэсэн гахайн махны хэмжээ	Үйлдвэрлэсэн гахайн махны хэмжээ-1.5 тн	багагүй Үйлдвэрлэсэн гахайн махны хэмжээ-1.5 тн		**Хүрсэн түвшин:** **Гахайн аж ахуйн тоо-13** **Шувууны өрхийн аж ахуйн тоо-12** **Үйлдвэрлэсэн өндөгний тоо- 16000** **Гахайн махны хэмжээ 1.9 тн**	
31	4.5. Бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг хөгжүүлнэ.	4.5.2. Бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн бэлтгэн нийлүүлэлт, борлуулалтын тогтолцоог кластерын зарчмаар хөгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2021 - 2025	92.0	ЖДҮХСангийн зээлд дэмжлэг авсан зээлдэгчийн тоо СХС-гийн зээлийн дэмжлэг авсан зээлдэгчийн тоо тоног төхөөрөмжийн дэмжлэгт авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо	ЖДҮХСангийн зээлд дэмжлэг авсан зээлдэгчийн тоо-5 СХС-гийн зээлийн дэмжлэг авсан зээлдэгчийн тоо-8 тоног төхөөрөмжийн дэмжлэгт авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо-2	ЖДҮХСангийн зээлд дэмжлэг авсан зээлдэгчийн тоо-5 СХС-гийн зээлийн дэмжлэг авсан зээлдэгчийн тоо-10 тоног төхөөрөмжийн дэмжлэгт авсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тоо-1	92.0	Аймгийн ЖДҮДСангийн хөнгөлөлттэй зээлэнд хамрагдахаар 7 аж ахуйн нэгж 857,5 сая төгрөгний төсөл хүргүүлээд байна. ХХСангийн зээлийг 2 дугаар улиралд багтаан олгохоор ажиллаж байна. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт 05 сарын 15-ны байдлаар 40,7 сая төгрөг төвлөрөөд байна. **Хүрсэн түвшин: ЖДҮ зээлд- 7 аж ахуйн нэгж төсөл хүргүүлсэн.**	70
	Хэсгийн дундаж үнэлгээ									**77.5**
ТАВ. ЗАСАГЛАЛ										
32	5.1. Нутгийн захиргааны байгууллагуудыг чадавхжуулж, албан хаагчдыг мэргэшүүлэн, төрийн үйлчилгээ үзүүлэх орчин, нөхцөлийг сайжруулж, шаардлагатай барилга, дэд бүтэц, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.	5.1.1. Нутгийн захиргааны байгууллагуудыг чадавхжуулж, албан хаагчдыг мэргэшүүлэн, төрийн үйлчилгээ үзүүлэх орчин, нөхцөлийг сайжруулж, шаардлагатай барилга, дэд бүтэц, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2021 - 2025	2,485.1	Төрийн захиргааны албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо Сургалтад хамрагдсан төрийн захиргааны албан хаагчдын тоо Шаардлагатай барилга, дэд бүтэц, техник, тоног	Төрийн захиргааны албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо-11 Сургалтад хамрагдсан төрийн захиргааны албан хаагчдын тоо-1301 Шаардлагатай барилга, дэд бүтэц, техник, тоног	Төрийн захиргааны албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо-14 Сургалтад хамрагдсан төрийн захиргааны албан хаагчдын тоо-4380 Шаардлагатай барилга, дэд бүтэц, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан	2,275.2	Байгууллагын албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах арга хэмжээний 2023 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Албан хаагчдын ур чадвар, чадавхыг дээшлүүлэх зорилгоор сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөг гарган төлөвлөгөөний дагуу 12 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 252 албан хаагч хамрагдсан. Удирдлагын академийн мэргэшүүлэх дунд шатны багц сургалтад 1 албан хаагч хамрагдаж байна. Сумын Засаг даргын Тамгын газрын барилгын их засварын ажил дуусаж 2023 оны 01 сард шинэ байрандаа орж үйл ажиллагаагаа явуулж байна. **Хүрсэн түвшин: Зохион байгуулсан сургалтын тоо-12**	90

					төхөөрөмжөөр хангагдсан байгууллагын тоо	төхөөрөмжөөр хангагдсан байгууллагын тоо-2	байгууллагын тоо-2		**Хамрагдсан албан хаагчийн тоо-252 Шаардлагатай барилга, дэд бүтэц, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байгууллагын тоо-1**	
33	5.2. Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулж, гадаад хамтын ажиллагаанд нэг цонхны нэгдмэл бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	5.2.1. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд төрийн зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлж эхлэнэ.	2021 - 2025	16.0	Хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан байгууллагын тоо Төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлсэн чиг үүргийн тоо	Хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан байгууллагын тоо-20 Төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлсэн чиг үүргийн тоо-1	Хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан байгууллагын тоо-21 Төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлсэн чиг үүргийн тоо-2	16.0	Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд орон нутгийн компаниудтай гэрээ байгуулж 40 айлын орон сууцны барилгыг ажлыг эхлүүлсэн. Мөн Сүмбэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2020 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 10 дугаар тогтоол, Аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн А/420 дугаар захирамжид тусгагдсан хаус хороолол төслийн газарт хаус хороолол байгуулах төслийг хэрэгжүүлэхээр 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг байгуулагдаж ажлын даалгавар боловсруулж байна. **Хүрсэн түвшин: Хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан байгууллагын тоо-2**	70
34	5.3. Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан цахим орчныг бүрдүүлэн, ил тод байдлыг хангаn, иргэд, олон нийт мэдээ мэдээлэл, төрийн үйлчилгээг цахимаар авах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	5.3.1. "e-mongolia" системээр төрийн үйлчилгээ авах орчин нөхцлийг бүрдүүлж, хөдөөгийн багуудад интернэт сүлжээг нэвтрүүлнэ.	2021 - 2025	-	Интернет сүлжээнд холбогдсон багийн тоо	Интернет сүлжээнд холбогдсон багийн тоо-5	Интернет сүлжээнд холбогдсон багийн тоо-7	-	2022 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Сүмбэр сумын 6-р багийн нутаг дэвсгэр Малх толгойд үүрэн телефоны дахин дамжуулах станц байрлуулах ажлыг Unitel ХХК хийж гүйцэтгэсэн. Тус ажлын хүрээнд 30 км радиустайгаар айл өрхүүд сүлжээнд холбогдсон **Хүрсэн түвшин: Интернет сүлжээнд холбогдсон нийт багийн тоо – 3**	100
35		5.3.2. Төрийн үйлчилгээнд ХУР, ДАН систем, тоон гарын үсгийг нэвтрүүлж, иргэдэд үйлчлэх үйлчилгээний	2021 - 2025	12.0	ХУР, ДАН систем нэвтрүүлсэн нутгийн захиргааны байгууллагын тоо Тоон гарын үсэг нэвтрүүлсэн байгууллагын	ХУР, ДАН систем нэвтрүүлсэн нутгийн захиргааны байгууллагын тоо-0 Тоон гарын үсэг нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-0 Иргэдэд	ХУР, ДАН систем нэвтрүүлсэн нутгийн захиргааны байгууллагын тоо-10 Тоон гарын үсэг нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-12 Иргэдэд	11.0	03 сарын 10-ны өдөр зохион байгуулсан “НЭЭЛТТЭЙ ХААЛГАНЫ ӨДӨРЛӨГ”-өөр Төрийн үйлчилгээг цахимаар авахад шаардлагатай мэдээлэл, арга зүйн зөвлөгөөг иргэдэд өгөх, E-mongolia аппликейшн гар утсандаа татах, E-mongolia порталаас хэрхэн төрийн үйлчилгээг өөрсдөө авах арга зүйн зөвлөгөөг өгч 161 гарын авлага тараасан.	100

		нэгдсэн төвийг өргөжүүлнэ.			тоо Иргэдэд үйлчлэх төвийг өргөжүүлж, операторын систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо	үйлчлэх төвийг өргөжүүлж, операторын систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-3	үйлчлэх төвийг өргөжүүлж, операторын систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-4		Мөн E-Mongolia цахим лавлагаа нь 2023.04.05-ны өдрөөс хэвийн ажиллаж эхэлсэн ба төрийн үйлчилгээний ХУР, ДАН буланг байгууллагатаа бий болгон төрийн байгууллагын 28 төрлийн 243 лавлагаа тодорхойлолтуудыг гарган өгч үйлчилгээ үзүүлж байна. **Хүрсэн түвшин Хур, Дан систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо – 1** **Тоон гарын үсэг нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо – 1** **Операторын систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо - 1**	
36		5.3.3. Төрийн байгууллагуудын мэдээллийн ил тод, аюулгүй байдлыг хангуулж, дотоод удирдлагын ERP системийг нэвтрүүлэн тусгай зөвшөөрөл, өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг цахимаар хүлээн авч, шийдвэрлэнэ.	2021 - 2025	18.0	Мэдээллийн ил тод, аюулгүй байдлыг хангуулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь Дотоод удирдлагын ERP систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо Өргөдөл, гомдлыг цахимаар хүлээн авч шийдвэрлэж байгаа байгууллагын тоо. Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн хувь	Мэдээллийн ил тод, аюулгүй байдлыг хангуулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь-77.6 Дотоод удирдлагын ERP системд байгууллагуудыг нэвтрүүлэх бэлтгэл ажлыг хангасан Өргөдөл, гомдлыг цахимаар хүлээн авч шийдвэрлэж байгаа байгууллагын тоо-0 Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн хувь-0	Мэдээллийн ил тод, аюулгүй байдлыг хангуулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь-100 Дотоод удирдлагын ERP систем нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-33 Өргөдөл, гомдлыг цахимаар хүлээн авч шийдвэрлэж байгаа байгууллагын тоо-44 Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн хувь-100	10,1	Мэдээллийн ил тод, аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, дотоод удирдлагын ERP системийг төрийн дотоод сүлжээнд нэвтрүүлж, тусгай зөвшөөрөл, өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг цахимаар хүлээн авч, энэ оны байдлаар шинээр болон сунгуулах хүсэлтэй 5 иргэн, аж ахуй нэгжид тамхины тусгай зөвшөөрөл олгосон. Байгууллагын веб хуудсанд 12 онцлох мэдээ, 8 видео мэдээ, мэдээлэл байршуулсан. Төрийн цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем E-mongolia–д тусгай зөвшөөрөл авахад шаардлагатай баримт бүрдүүлэх шинэчилсэн мэдээллийг оруулан цахимаар 5 өргөдөл хүлээн авсан. Энэ оны эхний 5 сарын байдлаар Сумын Засаг дарга түүний Тамгын газарт нийт-69 өргөдөл, гомдол санал хүсэлт ирсэн. Нийт 69 өргөдлийн 10 өргөдөл шийдвэрлэх шатанд хуулийн хугацаанд, 59 өргөдлийг бүрэн шийдвэрлэж 85%-ийн гүйцэтгэлтэй байна. **Хүрсэн түвшин:** **Мэдээллийн ил тод байдлыг хангах арга хэмжээний төлөвлөгөөний гүйцэтгэл 85,6%** **ERP системд нэвтрэлт 100 %** **Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлт 92.7%**	90

37	5.4. Төрийн үйлчилгээний стандартыг нэвтрүүлж, чадахуйн зарчимд суурилсан, мэргэшсэн, тогтвортой, хариуцлагатай, ёс зүйтэй төрийн албыг төлөвшүүлж, үйл ажиллагаа, үр дүнг сайжруулна.	5.4.1. Аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газар болон төрийн байгууллагуудад чанарын менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлнэ.	2021 - 2025	10.0	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо Чанарын менежментийн тогтолцоо нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо-0 Чанарын менежментийн тогтолцоо нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-1	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо-1 Чанарын менежментийн тогтолцоо нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо-2	11,6	Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандарт, ISO 18091:2020 стандарт нэвтрүүлэх байгууллагын чанарын багийн 2 албан хаагч 2 хоногийн сургалтад хамруулж стандартыг баримт бичгийг боловсруулаад байна. Байгууллагын нийт албан хаагчдад Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандарт сургалт зохион байгуулсан. “Менежмент ба ур чадварын хүрээлэн” ТББ-тай сумын Засаг даргын Тамгын газар үйл ажиллагаанд Олон улсын чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015 стандарт, ISO 18091:2020 стандарт нэвтрүүлэх хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулсан. **Хүрсэн түвшин: Зохион байгуулсан сургалтын тоо-2** **ISO 18091:2020 стандарт нэвтрүүлэх ажлын гүйцэтгэл 70 хувь**	85
38		5.4.2. Төрийн албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлж, ёс зүй, хариуцлагыг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	30.0	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо Сургалтад хамрагдсан төрийн албан хаагчдын тоо Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчдын ёс зүйн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо-4 Сургалтад хамрагдсан төрийн албан хаагчдын тоо-80 Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчдын ёс зүйн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо-3	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо-30 Сургалтад хамрагдсан төрийн албан хаагчдын тоо-2734 Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчдын ёс зүйн чиглэлээр зохион байгуулсан сургалтын тоо-3	11.1	Байгууллагын албан хаагчийн ёс зүй, харилцаа хандлага, сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх чиглэлээр 2023 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөлөгөөг батлуулан, төлөвлөгөөний дагуу төрийн албан хаагчийн ёс зүйн дүрмийг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох, ажилтан, албан хаагчдын хоорондын харилцаа хандлагыг сайжруулах, цаг ашиглалт, ажлын бүтээмжийг дээшлүүлэх чиглэлээр “Хариуцлагатай албан хаагч-Бидний үнэт зүйл” сарын аяныг 2023 оны 03 сарын 01-ны өдрөөс 03 сарын 31-ны өдрийн хугацаанд зохион байгуулан ажилласан. Ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулах үүднээс төрийн байгууллагуудын дотоод үйл ажиллагааны удирдлагын нэгдсэн систем /ERP/-ээр цаг бүртгэлийг хийж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо- 8** **Хамрагдсан албан хаагчдын тоо 30-95%** **Цаг ашиглалт – 90%**	80

39		5.4.3. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангаж, тогтвортой ажиллах, төрийн албанд шатлан дэвших зарчмыг хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2025	-	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлж байгаа байгууллагын тоо, хувь Төрийн албаны ерөнхий шалгалтын тоо Төрийн албаны тусгай шалгалтын тоо Хуулийн дагуу нөхөгдсөн сул орон тооны тоо Томилгоотой холбоотой шүүхээр шийдүүлсэн өргөдөл, гомдлын тоо	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлж байгаа байгууллагын тоо, хувь-24, 100 хувь Төрийн албаны ерөнхий шалгалтын тоо-2 Төрийн албаны тусгай шалгалтын тоо-2 Хуулийн дагуу нөхөгдсөн сул орон тооны тоо-16 Томилгоотой холбоотой шүүхээр шийдүүлсэн өргөдөл, гомдлын тоо-0	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлж байгаа байгууллагын тоо, хувь-24, 100 хувь Төрийн албаны ерөнхий шалгалтыг тухайн жилд зохион байгуулсан тоогоор Төрийн албаны тусгай шалгалтыг тухайн жилд зохион байгуулсан тоогоор Хуулийн дагуу тухайн жилд нөхөгдсөн тоогоор Томилгоотой холбоотой шүүхээр шийдүүлсэн өргөдөл, гомдлын тоо-0	-	Байгууллагын албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах арга хэмжээний 2023 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Албан хаагчдын ур чадвар, чадавхыг дээшлүүлэх зорилгоор сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөг гарган төлөвлөгөөний дагуу 12 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 252 албан хаагч хамрагдсан. Удирдлагын академийн мэргэшүүлэх дунд шатны багц сургалтад 1 албан хаагч, А3 сургалтад нийт 4 албан хаагч хамрагдаж тэнцсэн. Сумын Засаг даргын Тамгын газарт төрийн захиргааны 6 албан тушаалын сул орон тооны захиалгыг аймгийн Төрийн албаны зөвлөлийн салбар зөвлөлд хүргүүлж 3 сул орон тоо нөхөгдсөн. Байгууллагын нийт албан хаагчдыг монгол бичгийн сургалтад хамруулж 8 албан сертификат авсан. Төйин захиргааны албан хаагчдыг орон нутагт ажилласны нэмэгдэл 100%, үйлчилгээний албан хаагчдын цалин 26 хувиар нэмэгдсэн. **Хүрсэн түвшин: Зохион байгуулсан сургалтын тоо-12** **Хамрагдсан албан хаагчийн тоо-252** **Хуулийн дагуу нөхөгдсөн сул орон тооны тоо-3**	90
40	5.6. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх хууль, эрх зүйн болон бодлогын орчин, шударга ёсыг эрхэмлэсэн нийтийн хандлагыг төлөвшүүлнэ.	5.6.1. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	2021 - 2025	2.0	Иргэдэд чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо Төрийн албан хаагчдад чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо Хамрагдсан төрийн байгууллага,	Иргэдэд чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо-2 Хамрагдсан иргэдийн тоо-338 Төрийн албан хаагчдад чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо-2 Хамрагдсан төрийн байгууллага,	Иргэдэд чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо-2 Хамрагдсан иргэдийн тоо-200 Төрийн албан хаагчдад чиглэсэн сургалт, арга хэмжээний тоо-2 Хамрагдсан төрийн байгууллага, албан хаагчдын тоо-250	2.0	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх чиглэлээр 2023 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг гарган төлөвлөгөөний хүрээнд АТГ-аас бэлтгэсэн тв шторк, инфографик, видео график, нийтлэл, теле зохиомж, хөдөлгөөнт зураг, зурагт хуудас, цахим ном, гарын авлага зэрэг 2 төрлийн мэдээ мэдээллийг байгууллагын албан ёсны цахим хуудас болон нийгмийн сүлжээ /фэйсбүүк/-д байршуулан иргэдэд хүргэсэн. Төрийн захиргааны ажилтнуудын ХАСХОМ-ийг хүлээн авч баталгаажуулан хугацаанд нь тайлагнасан. **Хүрсэн түвшин:**	70

					албан хаагчдын тоо	албан хаагчдын тоо-100			**Иргэдэд зохион байгуулсан сургалт, сурталчилгааны тоо-** **Хамрагдсан иргэд, зорилтод бүлгийн тоо-** **Төрийн албан хаагчдад зохион байгуулсан сургалтын тоо-1** **Хамрагдсан төрийн албан хаагчдын тоо- 30**	
	Хэсгийн дундаж үнэлгээ									**86.1**
	ЗУРГАА. НОГООН ХӨГЖИЛ									
41	6.1. Цэнгэг усны нөөц, урсац бүрэлдэх эх зэрэг онцлог эко систем бүхий нутгийг судалж, улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийг өргөжүүлнэ.	6.1.1. Булаг шандны эхийг хамгаалж, тохижуулах ажлыг үргэлжлүүлэн, хөв цөөрөм байгуулна.	2021 - 2025	0,5 сая	Хашиж хамгаалсан булаг, шандны тоо Хөв цөөрмийн тоо	Хашиж хамгаалсан булаг, шандны тоо-10 Хөв цөөрмийн тоо-2	Хашиж хамгаалсан булаг, шандны тоо-12 Хөв цөөрмийн тоо-3	6,0	Сүмбэр сумын 4,5,6-р багийн 5 булаг шандны эхийг цэвэрлэж 8 тн хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт төвлөрүүлсэн. Цэвэрлэгээний явцад эвдрэлд орсон 2 булаг шандны хашааг сэргээн засварласан. **Хүрсэн түвшин:** **Хашиж хамгаалж, тохижуулсан булаг шандны эхийн тоо-2** **Зохион байгуулсан цэвэрлэгээний тоо- 1** **Хог хаягдлын хэмжээ- 8 тн** **Зарцуулсан хөрөнгө- 349,000** **Хөв цөөрөм-0**	50
42		6.1.2. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	-	Орон нутгийн нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн нэмэгдүүлэх ажлын гүйцэтгэл, хувь Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хувь	Орон нутгийн нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн нэмэгдүүлэх ажлын гүйцэтгэл, хувь-0 Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хувь-37	Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн нэмэгдүүлэх ажлын гүйцэтгэл, хувь-100 Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хувь-39	-	Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг 2022 онд 1.2 га нэмэгдүүлсэн бөгөөд энэ оны 09 дотор түүхэн дурсгалт газруудыг хамгаалалтад авч тэмдэгжүүлэх, 1 түүхэн дурсгалт газрыг авран хамгаалах ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:** **ТХГ нутгийн хэмжээ-60750** **Нэмэгдүүлсэн газрын хэмжээ-1,2 га** **Эзлэх хувь-20**	70
43	6.2. Байгаль орчныг хамгаалах, нөөцийг зохистой ашиглах,	6.2.1. Эвдрэлд орж, доройтсон газрыг нөхөн сэргээн, туурь хог хаягдал бүхий талбайг үе	2021 - 2025	2.5	Нөхөн сэргээсэн газрын хэмжээ, га Туурь хог хаягдал цэвэрлэсэн	Нөхөн сэргээсэн газрын хэмжээ, га-0 Туурь хог хаягдал цэвэрлэсэн	Нөхөн сэргээсэн газрын хэмжээ, га-4 Туурь хог хаягдал цэвэрлэсэн	2.5	Аймаг дундын отрын бэлчээр ашиглалтын захиргаа, аймгийн Мал эмнэлгийн газар, малчидтай хамтран 4, 5, 6-р багийн нутаг дэвсгэрт төвлөрсөн 300 орчим бод, 650 орчим бог нийт 210 тонн малын сэг зэм хог	70

	доройтсон орчныг нөхөн сэргээнэ.	шаттайгаар бууруулна.			талбайн хэмжээ, га	талбайн хэмжээ, га-10	талбайн хэмжээ, га-10		хаягдлыг цэвэрлэн ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж төвлөрсөн хогийн цэгт булж устгал хийгээд байна. Энэ оны 06 дугаар сард 4 газрын 3 га барилгын туурь, хур хог хаягдалтай газрыг цэвэрлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Нөхөн сэргээлт хийсэн газрын хэмжээ-Цэвэрлэсэн талбайн хэмжээ-1 га**	
44		6.2.2. Нэн ховор, ховор амьтан, ургамлын нөөц, ховордсон зүйлийг хамгаалж, нөхөн сэргээн нутагшуулж, биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	2021 - 2025	2.7	Биотехникийн арга хэмжээний тоо Өвс, боодол Хамрагдсан хүний тоо	Биотехникийн арга хэмжээний тоо-4 Өвс, боодол-134 боодол Хамрагдсан хүний тоо-50	Биотехникийн арга хэмжээний тоо-5 Өвс, боодол-150 боодол Хамрагдсан хүний тоо-45	2.7	Хугацаа болоогүй. 4 дүгээр улиралд Улсын тусгай хамгаалалттай Чойрын Богд ууланд 100 боодол өвс, 2тн хужирыг 5 цэгт тараан байршуулах ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:** **Биотехникийн арга хэмжээний тоо –** **Өвс -** **Хужир -** **Хамрагдсан хүний тоо-**	50
45		6.2.3. Байгаль орчны хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчлан таниулж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	6.5	Сургалтын тоо Сургалтад хамрагдсан хүний тоо Уралдааны тоо	Сургалтын тоо-3 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-200 Уралдааны тоо-2	Сургалтын тоо-5 Сургалтад хамрагдсан хүний тоо-500 Уралдааны тоо-2	5.6	Байгаль орчны хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчлан таниулж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор “Нээлттэй хаалганы өдөрлөг” болон бүх нийтээр мод тарих өдрийг тохиолдуулан хашаандаа мод тарих тарих боломжтой 920 өрхийн гишүүдийг цуглуулан мэдээлэл хүргэж 350 ширхэг гарын авлага, мөн 2500 мод үнэгүй тараасан. **Хүрсэн түвшин:** **Сургалтын тоо-2** **Сургалтад оролцсон хүмүүсийн тоо-528 гарын авлагын тоо 350**	90
46		6.2.4. Ойн зурвас, нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	18.0	Ойн зурвасын хэмжээ /га/ Ургалт амьдралтын хувь	Ойн зурвасын хэмжээ /га/-5 Ургалт амьдралтын хувь-82	Ойн зурвасын хэмжээ /га/-2 Ургалт амьдралтын хувь-80	21.0	Нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд ойн зурваст төрийн болон орон нутгийн өмчийн 24 байгууллага 863 мод нөхөн тарьж, 650 гаруй албан хаагч хамрагдаж 2600 гаруй хайлаас модыг мод үржүүлгийн газрын хуваарьт талбайд тарьж ажилласан.	90

47									Төвийн 3 багийн 568 өрх 4 нэр төрлийн 1700 ширхэг модыг хашаандаа тарьж ажилласан байна. Мөн төвийн 3 багийн 19 иргэн нийтийн эзэмшлийн 2 цэцэрлэгт хүрээлэнд 2 нэр төрлийн 68 ширхэг модыг тарьсан. **Хүрсэн түвшин:** **Ойн зурвасын хэмжээ –6,7 га** **Ургалтын хувь-**	
47		6.4.2. Ус, цаг уурын ажиглалтын болон орчны хяналт-шинжилгээний сүлжээг өргөжүүлж, цаг агаарын аюулт үзэгдлийг урьдчилан мэдээлж, байгалийн гамшгийн эрсдэлийг бууруулна.	2021 - 2025	-	Мэдээний тоо	Мэдээний тоо-19	Мэдээний тоо-20	-	Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний зардалд малчдад хүргэх масс мессэж үйлчилгээний зардалд 1,3 сая төгрөг тусгаж батлуулсан. Өдөр бүр цаг агаарын мэдээг цахим хуудсанд байршуулахаас гадна цаг агаарын аюулгүй үзэгдлээс сэрэмжлүүлэх мэдээг тухай бүрт нь цахимд болон мессенжер чатаар мөн Онцгой байдлын газраас нэгдсэн мсж үйлчилгээгээр 5 удаагийн давтамжтай, багийн нийт 725 малчин өрхийн иргэдэд, цаг агаарын аюулт үзэгдлийг урьдчилан мэдээлж, байгалийн гамшгийн эрсдэлийг 80 хүртэл хувиар бууруулсан. **Хүрс эн түвшин: Мэдээллийн тоо-104**	100
48		6.4.4. Аймаг, сумдын төвийн хог хаягдлын менежментийг сайжруулж, хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлэн, аймгийн төвд ландфилл технологийг сайжруулна.	2021 - 2025	122.4	Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь	Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь-80	Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь-100	94.5	Энэ оны 06-р сард сумын ИТХ-аар сумын хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг батлуулахаар өргөн барьсан. Сумын байгаль хамгаалах арга хэмжээний зардалд 4 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр 11,183 сая төгрөг батлуулан иргэдэд чиглэсэн нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Хоггүй Сүмбэр пэйж хуудсыг ажиллуулан төрийн болон орон нутгийн өмчийн 32 байгууллагууд 14 хоног тутамд нийтийн эзэмшлийн хуваарьт талбайн цэвэрлэгээг зохион байгуулж, хийсэн ажлаа тайлагнаж ажиллаж байна. □□□□”Хүн бүр байгаль хамгаалагч” аянд нэгдэн сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 28 байгууллага, 150 гаруй иргэдийг хамруулан	70

									2 цэцэрлэгт хүрээлэнг цэвэрлэж 36 тн хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт төвлөрүүлсэн. **Хүрсэн түвшин: Зохион байгуулсан арга хэмжээ-3**	
Хэрэгжилтийн дундаж үнэлгээ										**78.5**
ДОЛОО. АМАР ТАЙВАН, АЮУЛГҮЙ НИЙГЭМ										
49	7.1. Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлж, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилнэ.	7.1.1. Батлан хамгаалахын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлэн, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилнэ.	2021 - 2025	-	Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөг батлуулсан аймаг, сумдын ЗД, тоо Захирамжаар тогтоосон иргэдийг Цэргийн анхан шатны бэлтгэл сургалтаар дүйцүүлэх алба хаалгасан байдал, хувь Цэрэг татлагаар ЗХЖШ-аас өгсөн үүрэг, даалгаврын биелэлт, хувь	Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөг батлуулсан аймаг, сумдын ЗД, тоо-3 Захирамжаар тогтоосон иргэдийг Цэргийн анхан шатны бэлтгэл сургалтаар дүйцүүлэх алба хаалгасан байдал, хувь-100 Цэрэг татлагаар ЗХЖШ-аас өгсөн үүрэг, даалгаврын биелэлт, хувь-100	Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөг батлуулсан аймаг, сумдын ЗД, тоо-4 Захирамжаар тогтоосон иргэдийг Цэргийн анхан шатны бэлтгэл сургалтаар дүйцүүлэх алба хаалгасан байдал, хувь-100 Цэрэг татлагаар ЗХЖШ-аас өгсөн үүрэг, даалгаврын биелэлт, хувь-100	-	Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөний хавсралт мэргэжлийн сумангийн удирдлагын томилгоог тодотгож аймгийн цэргийн штабт хүргүүлсэн. Сумын Засаг даргын А/01 тоот захирамжаар 2023 оны цэргийн бүртгэлийг зохион байгуулж нийт 3080 иргэн хамрагдахаас биеэр 2130, e-mongolia цахим системээр 459, нийт 2589 иргэн бүртгүүлж 84,1 хувийн биелэлттэй, хамрагдаагүй 491 иргэн байна. 2023 оны цэргийн тоо бүртгэлийн мэдээг өмнөх онтой харьцуулахад биеэр бүртгүүлсэн иргэд 16%, цахимаар бүртгүүлсэн иргэд 1,2 хувиар өсөж, бүртгэлд хамрагдаагүй иргэд 58,5 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Сумын хэмжээнд тайван цагт хугацаат цэргийн албанд эрүүл мэндээр тэнцэхгүй 25 иргэнийг Цэргийн эмнэлэгийн комиссын үзлэгт хамруулж 12 иргэдийг газар дээр нь цэргийн албанд татахаас чөлөөлөх ажлыг зохион байгуулсан. Мөн Батлан хамгаалах салбарын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, сурталчлах, Иргэн-цэргийн харилцааг бэхжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд багийн Засаг дарга нар эцэг, эхчүүдийн хамт Зэвсэгт хүчний 016, 015, 0311 дугаар нэгтгэлд хугацаат цэргийн алба хааж буй цэрэг дайчидтай **Хүрсэн түвшин: Цэрэг бүртгэлийн хувь 84.1 Дүйцүүлэх албаны цэргийн тоо -6 ЗХЖШ-аас өгсөн үүрэг, даалгаврын биелэлт, хувь- 100**	100

50		7.2.3. Орон нутгийн гамшгаас хамгаалах чадавхыг сайжруулан, төр хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	1,690.0	Техник, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, дэмжлэг үзүүлсэн байдал Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний сургалт дадлагын тоо Хамрагдсан иргэд, албан хаагчдын тоо	Техник, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, дэмжлэг үзүүлсэн байдал-0 Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний сургалт дадлагын тоо-4 Хамрагдсан иргэд, албан хаагчдын тоо-480	Тусгай зориулалтын автомашинаар хангана. Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний сургалт дадлагын тоо-5 Хамрагдсан иргэд, албан хаагчдын тоо-500-аас доошгүй	1,683.0	2023 оны жилийн төсөвт гамшгийн эрсдлийг бууруулах, гамшгаас хамгаалах зардалд 23.500 сая төгрөг төсөвлөж сумын ИТХ-ын тогтоолоор батлуулсан.Сүмбэр сумын онцгой комисс болон гамшгаас хамгаалах алба, ерөнхий зориулалтын мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнд нэгдсэн сургалтын төлөвлөгөөний дагуугамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн эрсдлийг бууруулах, эрэн хайх, аврах, хор уршгийг арилгах, хүмүүнлэгийн тусламж үзүүлэх, хойшлуулашгүй сэргээн босгох ажиллагаанд гамшгаас хамгаалах хүн, хүч хэрэгслийн бэлтгэл бэлэн байдлыг хангуулах зорилгоор команд штабын сургуулийг 04 сарын 05-ны өдөр зохион байгуулан сумын онцгой комисс, ерөнхий зориулалтын мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүн нийт 93 хүнийг хамруулан сургалт дадлага зохион байгуулсан. Мөн аймгийн Онцгой Байдлын Газартай хамтран 2 дугаар сургуулийн нийт багш, ажилчид сурагчдын аюулгүй байдал, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд сургаж, Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, барилга, байгууламжийн норм, стандартыг мөрдүүлэх чиглэлээр “Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах нэгдсэн арга хэмжээ”-г зохион байгуулан ажилласан. **Хүрсэн түвшин:** **Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээний сургалт дадлагын тоо-2** **Хамрагдсан иргэд, албан хаагчдын тоо-350**	100
51		7.2.5. Архидан согтуурахтай хийх тэмцлийг эрчимжүүлж, архинд донтох эмгэгтэй хүнд үзүүлэх	2021 - 2025	16.0	Эмчилгээнд хамруулсан архины хамааралтай иргэдийн тоо Архидан согтуурахтай	Эмчилгээнд хамруулсан архины хамааралтай иргэдийн тоо-2 Архидан согтуурахтай	Албадан болон сайн дурын эмчилгээнд шаардлагатай иргэдийг хамруулна Архидан	16.0	Архидан согтуурахтай хийх тэмцлийг эрчимжүүлж, архинд донтох эмгэгтэй иргэдийг сайн дурын эмчилгээнд хамруулах зорилгоор архидан согтуурахтай тэмцэх арга хэмжээг 09 сард зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. **Хүрсэн түвшин:**	30

		эмчилгээ, үйлчилгээг сайжруулна.			тэмцэх арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	тэмцэх арга хэмжээний тоо-1 Хамрагдсан иргэдийн тоо-100	согтуурахтай тэмцэх арга хэмжээний тоо-2 Хамрагдсан иргэдийн тоо-150		**Архины эмчилгээнд хамруулсан иргэдийн тоо-** **Татгалзсан иргэдийн тоо**	
52		7.2.6. Гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулах, хүүхдийн аюулгүй амьдрах орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулна.	2021 - 2025	-	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо-14 Шаардлагатай иргэдийг 100 хувь хамруулсан	Зохион байгуулсан сургалт, арга хэмжээний тоо-10 Шаардлагатай иргэд 100 хувь хамруулах	-	Гэр бүлийн хүчирхийллийн 13 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт 23 хохирогчоос насанд хүрсэн 2, бага насны 20, харж хандах хүнгүй ахмад настан 1 байсон бөгөөд насанд хүрээгүй 1 хохирогчийг хамгаалах байрны үйлчилгээнд, ах дүү хамаатан саданы хамгаалалтад 6, нийгмийн халамжийн суурь үйлчилгээ, хүнсний дэмжлэг тусламжид 4, хууль эрх зүйн холбон зуучлах үйлчилгээнд 23 хохирогчид тулгамдсан үйлчилгээг үзүүлэн ажилласан. Нийт кейсийн 11 буюу 84.6 хувийг шийдвэрлэсэн байна. **Хүрсэн түвшин:** **Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо 10** **Хамруулсан зорилтот бүлгийн өрхийн тоо-23,**	90
	Хэсгийн дундаж үнэлгээ									**80**
НАЙМ. БҮС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖИЛ										
53		8.1.11. Шинээр өмчлөлд олгосон газруудад цахилгаан татаж, гэр хорооллын цахилгаан хангамжийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	211.8	Шинээр цахилгаанд холбогдох нөхцөлөөр хангагдсан өрхийн тоо	Шинээр цахилгаанд холбогдох нөхцөлөөр хангагдсан өрхийн тоо-0	Шинээр цахилгаанд холбогдох нөхцөлөөр хангагдсан өрхийн тоо-240	211.8	2022 оны Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн Бурхант суурьшлын бүсэд цахилгаан татах ажлыг 2023 оны 04 сарын 26-ны өдөр улсын комиссын бүрэлдэхүүн ажилласан. Тус ажлын 40 айл өрх цахилгаанаар хангагдах бүрэн боломжтой болсон. 2023 онд ОНХС-ын хөрөнгөөр Бурхант суурьшлын бүсэд цахилгаан татах ажил хийж гүйцэтгэхээр техникийн тодорхойлолт боловсруулж байна. **Хүрсэн түвшин: Шинээр цахилгаанд холбогдох нөхцөлөөр хангагдсан өрхийн тоо-40**	70

54		8.1.12. Аймаг, сумдын шилэн кабель, цахилгаан холбоо, үүрэн телефоны сүлжээг өргөтгөнө.	2021 - 2025	30.0	Баянтал сумын үүрэн телефоны операторын сүлжээг өргөтгөх ажлын гүйцэтгэл Сүмбэр сумын 1,2-р багт IPTV гурвалсан үйлчилгээ нэвтрүүлэх ажлын гүйцэтгэл	-	Баянтал сумын үүрэн телефоны операторын сүлжээг өргөтгөх ажлын гүйцэтгэл-100 Сүмбэр сумын 1,2-р багт IPTV гурвалсан үйлчилгээ нэвтрүүлэх ажлын гүйцэтгэл-100	30.0	1-р багт гурвалсан үйлчилгээний сүлжээг 15 байрны 278 айл өрхөд 2021 онд нэвтрүүлсэн. 2-р багийн нутаг дэвсгэрт 2022 оны 06 сарын 14-30-ны өдрүүдийн хооронд нийт 149 айл өрхийг Univision-ны гурвалсан үйлчилгээний сүлжээнд холбох ажил хийгдсэн. Мөн 1,2,3 багуудад сарын хугацаанд ойролцоогоор 5-10 өрхийг холбох ажил тогтмол хийгдэж байна.**Хүрсэн түвшин: Гурвалсан үйлчилгээ нэвтрүүлэх багийн тоо-3** **Ажлын гүйцэтгэл -100**	100
55	8.3. Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн нөөц ашиглалт, эдийн засгийн эргэлтийг эрчимжүүлж, тооноос чанар, бүтээмжид шилжүүлнэ.	8.3.1. Мал аж ахуй, газар тариалангийн гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээг орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангах хувь хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	2021 - 2025	-	Аймгийн хүн амын гол 9 төрлийн хүнсний хэрэгцээний хангалтын дундаж хувь Зохион байгуулах нөлөөллийн арга хэмжээний тоо	Аймгийн хүн амын гол 9 төрлийн хүнсний хэрэгцээний хангалтын дундаж хувь-31 Зохион байгуулах нөлөөллийн арга хэмжээний тоо-31	Аймгийн хүн амын гол 9 төрлийн хүнсний хэрэгцээний хангалтын дундаж хувь-33 Зохион байгуулах нөлөөллийн арга хэмжээний тоо-2	-	5-р сарын 15-ны байдлаар хүн амын гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүн хангалт нөөц мах-0.8 сүү-2.1 гурил-39.8, будаа-22.0 ш, ургамлын тос-3.8, цэвэр ус-25.8тн нөөцтэй буюу хангалтын дундаж 26.7 хувьтай байна. **Хүрсэн түвшин:** **Хангалтын дундаж хувь-26.7** **Зохион байгуулах нөлөөллийн арга хэмжээний тоо-2 -100%**.	90
56		8.3.2. Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулж, мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг эрсдэлээс хамгаалах, бэлчээрийн менежментийг хэрэгжүүлж тогтвортой байдлыг хангана.	2021 - 2025	3.0	Малчдын албан бус бүлгийн тоо Хөнөөлт мэрэгчдийн тархалтын судалгаа хийх талбайн хэмжээ, мян.га Судалгаанд үндэслэн бэлчээр сайжруулах арга хэмжээ зохион байгуулна. Бэлчээрийн менежментийг сайжруулах сургалтын тоо Бэлчээр	Малчдын албан бус бүлгийн тоо-10 Хөнөөлт мэрэгчдийн тархалтын судалгаа хийх талбайн хэмжээ, мян.га-60 Судалгаанд үндэслэн бэлчээр сайжруулах арга хэмжээ зохион байгуулна-0 Бэлчээрийн менежментийг сайжруулах сургалтын тоо-2 Бэлчээр	Малчдын албан бус бүлгийн тоо-12 Хөнөөлт мэрэгчдийн тархалтын судалгаа хийх талбайн хэмжээ, мян.га-30 Судалгаанд үндэслэн бэлчээр сайжруулах арга хэмжээ зохион байгуулна-0 Бэлчээрийн менежментийг сайжруулах сургалтын тоо-2 Бэлчээр ашиглалтыг	3.0	Сумын хэмжээнд 28 албан бус малчдын бүлэг байгуулагдаж 2 малчдын бүлгүүдтэй хамтран бэлчээрийн хортон мэрэгчтэй тэмцэх чиглэлээр тандалт судалгааг хийж байна. Бэлчээрийн менежментийг сайжруулах зорилгоор малчдын бүлгүүдэд ногоон тэжээл тариалах чиглэлээр 3 удаагийн мэдээлэл хүргэж, арга зүйн зөвлөгөө өгч үр олгохоор бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна. Цаг агаарын нөхцөл байдлаас шалтгаалан хаврын тариалалт удаашралтай байна. **Хүрсэн түвшин:** **Малчдын бүлгийн тоо 28** **Тандалт судалгаа хийсэн талбайн хэмжээ 30,0 га** **Тэмцэх талбайн хэмжээ 15 га** **Зохион байгуулсан сургалтын тоо 3** **Хамрагдсан малчдын бүлгийн тоо 28**	90

					ашиглалтыг сайжруулахад малчдын оролцооны хувь	ашиглалтыг сайжруулахад малчдын оролцооны хувь-12	сайжруулахад малчдын оролцооны хувь-20		**Малчдын оролцоо 92.8 хувь**	
57		8.3.3. Малын чанар, ашиг шимийг сайжруулан, тоог чанарт шилжүүлж, удмын санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэн, эрчимжсэн мал аж ахуйг дэмжинэ.	2021 - 2025	3.0	Ноолуурын дундаж гарц, кг Ноосны дундаж гарц, кг Хонины махны дундаж гарц, кг Зохиомол хээлтүүлэгт орсон малын тоо	Ноолуурын дундаж гарц, кг-0.48 Ноосны дундаж гарц, кг-1.2 Хонины махны дундаж гарц, кг-23.6 Зохиомол хээлтүүлэгт орсон малын тоо-107	Ноолуурын дундаж гарц, кг-0.5 Ноосны дундаж гарц, кг-1.5 Хонины махны дундаж гарц, кг-27 Зохиомол хээлтүүлэгт орсон малын тоо-300	2.0	Мал аж ахуйн технологит ажлын хүрээнд сумын Засаг дарга, “Зоо бонитор мөнх” МҮТАҮНэгжтэй байгуулсан гэрээний дагуу 5 сарын 05-ны өдрийн байдлаар сумын нийт ямааны 16,3 хувийг хамруулан хэмжилт хийгээд байна Нийт 75 малчин өрхийн 21740 ямаанд хэмжит хийж бүдүүн ухна 0.693 гр, өсвөр ухна 0,625 гр, эр ямаа 0.644 гр, эм ямаа 0,508, өсвөр 380 гр, сумын дүнгээр ямааны ноолуурын гарцын дундаж 0,570 гр байгаа нь өмнөх оноос 0,075 гр-аар нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна **Хүрсэн түвшин: Ноолуурын дундаж гарц- 0,508 гр**	70
58		8.3.4. Мал, амьтны эрүүл мэндийг хамгаалах арга хэмжээг авч, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаан, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаална.	2021 - 2025	96.0	Ужиг халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол Гоц халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол Зооноз өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол Шимэгчлэх өвчнөөс	Ужиг халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол-84.5 Гоц халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол-1,141.8 Зооноз өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол-124.8 Шимэгчлэх өвчнөөс	Ужиг халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол-111.4 Гоц халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол-902.2 Зооноз өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, мян.тол-93.4 Шимэгчлэх өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулсан малын тоо, мян.тол-578.9 Махны сорьц, тоо-	96.0	Ужиг халдварт өвчнөөс сэргийлэх тарилгад эхний хагасж жилд 76,4 мян.тол хамруулахаас 28,0 мян.тол мал хамруулсан байна. ДХХ энтеробактериозоос сэргийлэх вакцин технологит хугацаандаа нийлүүлэлт хийгдээгүйгээс дархлаажуулалтын ажил хийгдээгүй байна. -Гоц халдварт шүлхий өвчнөөс сэргийлэх тарилгад 18,6 мян.тол мал, амьтан хамруулахаас 17,3 мян.тол мал, амьтан хамруулж гүйцэтгэл 93% -Зооноз өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээ эхний хагас жилд төлөвлөт хийгдээгүй. -Шимэгчтэх өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 05-р сарын 15-ний өдрийн байдлаар 1500 бог, 171 бод малыг хамруулсан байна. Уг ажил 5-р сарыг дуустал хийгдэнэ. **Хүрсэн түвшин: Ужиг халдварт өвчнөөс сэргийлэх тарилгад хамруулсан малын тоо- 28,0 мянга 36.6%**	70

					сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулсан малын тоо, мян.тол Махны сорьц, тоо Сүү, цагаан идээний сорьц, тоо	сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулсан малын тоо, мян.тол-557.1 Махны сорьц, тоо-300 ширхэг Сүү, цагаан идээний сорьц, тоо-90	330 Сүү, цагаан идээний сорьц, тоо-100		**Гоц халдварт шүлхий өвчнөөс сэргийлэх тарилгад хамруулсан малын тоо- 17,3 мян 93%** **Зооноз өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулах малын тоо -** **Шимэгчлэх өвчнөөс сэргийлэх тарилгад хамруулсан малын тоо- 1,6 мян**	
	Хэсгийн дундаж үнэлгээ									**81.6**

ХЭРЭГЖИЛТИЙН ХАГАС ЖИЛИЙН БИЕЛЭЛТИЙН ТОВЧОО

№	Зорилт	Арга хэмжээний тоо	Биелэлтийн үнэлгээ	
			Хувь	Оноо
1	НЭГ. ҮНДЭСНИЙ НЭГДМЭЛ ҮНЭТ ЗҮЙЛС	1	80	4,0
2	ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ	16	83,1	4,1
3	ГУРАВ. АМЬДРАЛЫН ЧАНАР БА ДУНДАЖ ДАВХРАГА	10	86	4.3
4	ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСАГ	4	77.5	3.8
5	ТАВ. ЗАСАГЛАЛ	9	86.1	4.3
6	ЗУРГАА. НОГООН ХӨГЖИЛ	8	73,7	3.7
7	ДОЛОО. АМАР ТАЙВАН, АЮУЛГҮЙ НИЙГЭМ	4	80	4.1
8	НАЙМ. БҮС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖИЛ	6	81,6	4.2
	Ерөнхий дундаж үнэлгээ	**58**	**81**	**4.0**

СҮМБЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР